МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XVII Міжнародна науково-технічна конференція

МАТЕРІАЛИ

22–23 жовтня 2026 рік

Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА
2026

УДК 001.895:629.5
І-66

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ І МОН УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України; ДП «Адміністрація морських портів» (Україна); ДП «Адміністрація річкових портів» (Україна); ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (Україна); Південний науковий центр НАН України і МОН України (Україна); Головне управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області (Україна); Національний університет «Одеська національна академія» (Україна); Одеський національний морський університет (Україна); Черкаський державний технологічний університет (Україна); Національний авіаційний університет (Україна); Компанія «АМІКО ГРУПП» (Україна); Морське інженерне бюро (Україна); АТ «Завод «Екватор» (Україна); Асоціація ветеранів Військово-морських сил України (Україна); Харбінський інженерний університет (КНР); Університет науки і технологій Цзянсу (КНР); Таджикський технічний університет ім. академіка М.С. Осими (Таджикістан); Кошалінський технічний університет, ректор (Польща); Гданьський технологічний університет (Польща); Празький університет хімії і технології (Чеська республіка); Батумський навчально-навігаційний університет (Грузія); ДУ Національний антарктичний науковий центр; Університет Аальборгу (Данія).

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»; науковий журнал «Shipbuilding & marine infrastructure»; журнал «Судноплавство».

Відповідальний за випуск
Павлов Геннадій Вікторович

Редакційна колегія не несе відповідальність за достовірність наведених даних та посилань. Матеріали публікуються в авторській редакції

Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : XVII Міжнародна науково-технічна конференція : І-66 матеріали. – Миколаїв : НУК, 2026. – 896 с.

ISBN 978-966-321-510-5

У збірнику наведені матеріали XVII Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

© Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, 2026

ISBN 978-966-321-510-5

ЩОДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ ЗАСТОСУВАННЯ БПЛА В МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ПРАВІ
Недохлєбов І.І. 595
КАЛІБРУВАЛЬНИЙ ПОВОРОТ ТА ПАРАДИГМА АВТОМАТИЗОВАНОГО НАУКОВЦЯ У СУЧАСНІЙ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ
Патлайчук О.В. 597
ОГЛЯД ДОСЛІДЖЕНЬ У УКРАЇНСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ НАУКИ У ПЕРІОД 2022–2026 РР.
Патлайчук О.В. 601
ФІЛОСОФІЯ НАУКИ У ПРАЦІ МАЗВІЇТИ ЧІРІМУУТИ “THE BRAIN ABSTRACTED: SIMPLIFICATION IN THE HISTORY AND PHILOSOPHY OF NEUROSCIENCE”
Патлайчук О.В. 604
ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ПІДТРИМКИ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО КОМФОРТУ СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
Портнов Д.В. 607
USING IDIOMS IN TEACHING ENGLISH
Smuhliakova M.K., Ponomarenko N.M. 609
ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: КОМПОНЕНТНО-РІВНЕВИЙ ПІДХІД
Тимченко А.А. 611
МІЖМОВНІ ВЗАЄМОДІЇ: УКРАЇНСЬКОМОВНА ОСВІТНЯ ТЕРМІНОЛОГІЯ
Філіппова Н.М., Левентир В.О. 614
ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕМІНІТИВІВ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ МЕДІАПРОСТОРІ: ВІД ЗАПЕРЕЧЕННЯ ДО НОРМИ
Бикова М.І. 616
ОБҐРУНТУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕТИКИ ЛУЧІАНО ФЛОРІДІ
Дар’єв А.С., Ступак О.П. 619
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ
Єрмолаєва Г.А. 620
ДІАЛЕКТИКА ВІЙНИ ТА МИРУ У ФІЛОСОФСЬКІЙ СИСТЕМІ ГЕОРГА ГЕГЕЛЯ
Марущак О.В., ...622
ІСТОРІОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВОЇ І ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРА ПЕТРА ТРИГУБА В МИКОЛАЇВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ (1982–1997 РР.)
Федоренко М.О. 625
АКТУАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ В УМОВАХ ВІЙНИ
Чугуєва І.Є. 627

СЕКЦІЯ 10. ПРАВОВІ ІННОВАЦІЇ НА ЗАХИСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ЕВОЛЮЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ І СВОБОД: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ
Дубинський О.Ю., Бортник Н.П. 629
ПРОЄКТ ТРУДОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ
Дубова К.О. 630
ПРОБЛЕМНІ ИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ
Борко А.Л. 632
ПРАВОВІ ІННОВАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
Година О.І. 635
ЗАГАЛЬНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА ЯК ОСНОВА ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН
Достдар Р.М., Козловський А.Р. 636

[11] Максименко В. І. Самостійна робота студентів-хореографів в умовах дистанційного навчання // Теорія і методика мистецької освіти. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. – Вип. 4. – С. 104–109.

[12] Дзьобань О. П. Філософія науки: Підручник / ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». – Київ; Одеса: Фенікс, 2024. – 51 с.

REVIEW OF RESEARCH IN THE UKRAINIAN PHILOSOPHY OF SCIENCE IN THE PERIOD 2022-2026

Patlaichuk O. V.

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolayiv, Ukraine.

Abstract. The article lecture provides an exhaustive review of the development of the Ukrainian philosophy of science during the 2022–2026 period, emphasizing the transformation of academic discourse under the conditions of martial law, global digitalization, and post-non-classical rationality. Fundamental shifts in the methodology of cognition are analyzed, ranging from the introduction of graph classifications for natural and mathematical sciences to the development of digital epistemology and the ethical conceptualization of artificial intelligence. The processes of institutionalization of the discipline through the preparation of advanced educational literature for PhD candidates are examined, and the interdisciplinary potential of the philosophy of science in legal, international-political, and engineering applied research is revealed.

Keywords: Ukrainian philosophy of science, methodology of cognition, digital epistemology, artificial intelligence, post-non-classical rationality, interdisciplinarity, martial law.

УДК 304.2

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ У ПРАЦІ МАЗВІЇТИ ЧІРІМУУТИ “THE BRAIN ABSTRACTED: SIMPLIFICATION IN THE HISTORY AND PHILOSOPHY OF NEUROSCIENCE”

Патлайчук О.В.,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв, Україна
oksana.patlaichuk@nuos.edu.ua

Анотація. У статті розглядається новаторська концептуальна рамка філософії нейронауки, запропонована Мазвіїтою Чірімуутою у книзі “The Brain Abstracted” (2024). Аналізується епістемологічна проблема надзвичайної складності мозку, що змушує науковців вдаватися до стратегій радикального спрощення – абстрагування та ідеалізації. Увагу зосереджено на критиці обчислювальної теорії розуму, введенні концепції «гаптичного реалізму» замість традиційного наукового перспективізму та подоланні омани недоречної конкретності. Доводиться, що сучасний перехід до методів машинного навчання генерує конфлікт між предиктивною точністю та науковим розумінням, що вимагає нової епістемологічної скромності.

Ключові слова: філософія нейронауки, епістемологія, абстрагування, ідеалізація, обчислювальна теорія розуму, гаптичний реалізм, наукове розуміння, епістемологічна скромність.

1. Вступ. Гіперскладність мозку та епістемологічний виклик нейронауки

Сучасна нейронаука перебуває на етапі безпрецедентного накопичення емпіричних даних, проте її філософське осмислення нерідко відстає від технологічного прогресу. Праця Мазвіїти Чірімуути “The Brain Abstracted: Simplification in the History and Philosophy of Neuroscience” (2024), яка була відзначена престижною премією Лакатоса 2025 року [1, с. 14] та премією Наєфа Аль-Родхана 2024 року [2, с. 2], пропонує глибокий критичний аналіз методологічних засад наук про мозок. Головна теза дослідження полягає в тому, що стандартні способи спрощення, до яких вдаються нейронауковці для побудови моделей, створюють оманливе уявлення про те, як мозок функціонує насправді.

Вихідною точкою аналізу є визнання надзвичайної, майже незбагненної складності людського мозку. Цей орган, що складається приблизно з 8 мільярдів електрично збудливих клітин (нейронів) та такої ж кількості гліальних клітин, характеризується величезною гетерогенністю [1, с. 3]. Кора головного мозку містить безліч анатомічно та функціонально диференційованих ділянок, а самі нейрони кардинально відрізняються розмаїттям форм, розмірів та патернів синаптичних зв’язків. Окрім структурної складності,

мозок є динамічною системою, що постійно змінюється в часі на різних рівнях масштабу завдяки механізмам пластичності. Чірімуута застосовує влучну метафору «гераклітового мозку» (Heraclitean brain), підкреслюючи безперервний потік та процесуальну природу нейронної активності [1, с. 183].

Через таку гіперскладність мозок неможливо пізнати «як такий» у всій його повноті. Будь-яка спроба наукового опису неминуче стикається з межами людського когнітивного апарату та наявного методологічного інструментарію. Усвідомлення цього факту ставить під сумнів амбіції так званої «нейрофілософії» – редукціоністського напряму, що намагається вирішити всі філософські проблеми свідомості виключно через нейробіологічні механізми. Зазначається, що нейронаукові теорії здатні відображати лише часткові істини, відтак філософія повинна зберігати певну автономію [3, с. 711].

2. Стратегії спрощення: історичний контекст та омана недоречної конкретності

Уся наука потребує спрощення, проте у випадку з мозком цей виклик випробовує межі наукових можливостей. Чірімуута детально розглядає три основні стратегії спрощення, які історично застосовувалися у фізичних та біологічних науках: математизацію, редукцію та створення аналогій. Думка науковця, за словами дослідниці, діє як смуговий фільтр (bandpass filter) [1, с. 6]. Щоразу, коли вчений концептуалізує, категоризує чи дає назву явищу, він абстрагується від його унікальних партикулярій, подібно до того, як слово «газон» стирає відмінності між тисячами унікальних травинок та квітів. Це цілеспрямоване спотворення об’єкта репрезентації дозволяє зробити його зрозумілим і керованим для дослідника.

Історичним прикладом такої редукції є рефлекторна теорія, яка домінувала наприкінці XIX та на початку XX століття. Цей підхід намагався розкласти складну поведінку на прості сенсомоторні дуги, наслідуючи аналітичні успіхи класичної фізики [4, с. 12732]. Проте, як зазначав ще у 1930-х роках невролог Курт Гольдштейн у своїй праці «Організм» (The Organism), цей редукціоністський підхід грубо ігнорував цілісність біологічної системи. Гольдштейн доводив, що ізольовані рефлекси демонструють стабільність лише у штучно створених лабораторних умовах, тоді як у природному середовищі організм реагує як динамічне ціле [5, с. 505].

Іншим яскравим прикладом спрощення є концепція «простих клітин» (simple cells) у первинній зоровій корі, введена видатними нейрофізіологами Д. Г’юбелом та Т. Візелом. Чірімуута доводить, що «проста клітина» не існує як фіксована об’єктивна сутність. Радше це «ідеальний патерн» (ideal pattern), тобто ідеалізація експериментальних даних, накладена на світ нейрофізіологом за допомогою специфічних стимулів та умов [3, с. 713]. Ця ідеалізація уможливила стрімкий розвиток функціональних моделей зору, але водночас на десятиліття заблокувала глибше розуміння природного зору в його етологічній повноті.

Критичним наслідком ігнорування факту спрощення є те, що видатний філософ Альфред Норт Вайтгед назвав «оманою недоречної конкретності» (fallacy of misplaced concreteness) [1, с. 245]. Це помилка сплутування абстрактних наукових моделей (мап) із самою конкретною реальністю (територією). Сучасні нейронауковці та філософи свідомості часто сприймають свої «діряві абстракції» (leaky abstractions) як буквальний опис того, як працює розум [1, с. 246]. Спрощені об’єкти пізнання існують як проміжні інструментальні ланки, що дозволяють науковцям маніпулювати реальністю, але вони не тотожні самому гераклітовому потоку нейронних взаємодій.

3. Перспективізм та «гаптичний реалізм»: нова філософська парадигма

Для подолання обмежень традиційного наукового реалізму М. Чірімуута формулює власну епістемологічну платформу, яка поєднує науковий перспективізм, кантіанський формальний ідеалізм та оригінальну концепцію «гаптичного реалізму» (haptic realism) [6, с. 63].

Традиційний науковий реалізм базується на припущенні, що наука забезпечує буквальний, семантично істинний опис незалежної від людини природи. Він метафорично спирається на зір: передбачається, що спостерігач дистанційований від об’єкта і пасивно, немов з позиції «ока Бога» (God’s eye view), споглядає його істинні властивості [6, с. 3]. Однак для гіперскладних об’єктів візуальна метафора виявляється непродуктивною. Замість неї пропонується метафора дотику (гаптики). Для кращого розуміння відмінностей між цими підходами наведено порівняльну таблицю.

Критерій порівняння	Традиційний науковий реалізм	Гаптичний реалізм (М. Чірімуута)
Базова метафора пізнання	Зір (дистанційоване, пасивне споглядання об’єкта ззовні)	Дотик (активна взаємодія, фізична маніпуляція, опір матеріалу)
Епістемологічна позиція	Абсолютизм, об’єктивний погляд з позиції «ока Бога»	Перспективізм, залежність знань від методів, інструментів та цілей
Статус наукових моделей	Буквальні описи незалежної від людини реальності (істини)	Інструментальні артефакти, часткові істини (partial truths)
Ставлення до складності	Віра у фундаментальну простоту і математичну впорядкованість природи	Визнання нездоланної складності (мозок як гераклітовий потік)

Гаптичний реалізм стверджує, що наукове пізнання неодмінно вимагає фізичного контакту, залученості та цілеспрямованого маніпулювання [6, с. 4]. Нейронауковці ніколи не вивчають живий, інтегрований у тіло та середовище мозок «безпосередньо». Вони вивчають редуковані підготовлені препарати – зрізи тканин, ізольовані клітини, зафіксовані організми. Дослідник пізнає мозок так само, як людина пізнає об'єкт на дотик у темряві – обмацуючи його, активно взаємодіючи з ним, створюючи певні локальні деформації для отримання потрібної інформації [7, с. 746]. Об'єкти наукового дослідження конструюються (спрощуються та стабілізуються) самим процесом дослідження.

Водночас ця епістемологічна позиція залишається суто *реалістичною*, оскільки дотик наштовхується на опір зовнішньої матерії. Нейронаукові моделі не є довільними вигадками; вони відображають результати реальної, емпіричної взаємодії з фізичним світом. Але патерни, що фіксуються у підручниках, є значною мірою ідеалізованою формою, яку людський розум (разом зі своїми інструментами) накладає на матерію [1, с. 35].

4. Аналогія з комп'ютером та подолання «картезіанської ідеалізації»

Окремий масив філософського аналізу у книзі присвячений обчислювальній теорії розуму та метафорі «мозок як комп'ютер». З точки зору філософії науки, сприйняття мозку як пристрою для обробки інформації (information processing device) є лише ще однією спрощувальною аналогією, яка була надзвичайно корисною евристикою з часів зародження кібернетики [1, с. 91].

Вона дозволила нейронауковцям абстрагуватися від незліченних фізико-хімічних та метаболічних процесів, зосередившись виключно на тих каузальних взаємодіях, які нібито відповідають за трансформацію інформації. Проте буквальне тлумачення нейрообчислювальних моделей – віра в те, що мозок *насправді є* комп'ютером – призводить до глибоких концептуальних помилок. Мозок кардинально відрізняється від обчислювальної машини фон Неймана: він не має апаратного та програмного розділення, а його біологічна структура та енергетичний метаболізм глибоко взаємопов'язані з когнітивними функціями, на відміну від сучасних масивних дата-центрів штучного інтелекту [8, с. 767].

Найбільша проблема обчислювальної парадигми полягає у закріпленні «картезіанської ідеалізації» (Cartesian Idealization) [1, с. 277]. Це методологічне припущення, за яким мозок чітко відокремлюється від тіла та зовнішнього середовища, перетворюючись на ізольований механізм. Така ідеалізація створює ілюзію, що можна вивчати свідомість, абстрагувавшись від тілесності та екологічної ніші організму. Філософи, які некритично запозичують цю ідеалізацію, самі того не підозрюючи, регенерують старий дуалізм розуму і тіла у новій технологічній обгортці.

5. Епістемологічна криза: розуміння проти прогнозування в епоху штучного інтелекту

У XXI столітті в науках про мозок стався історичний розрив між «класичним» науковим підходом та новим інженерно-орієнтованим стилем пізнання [1, с. 209]. Якщо класична наука прагнула віднайти прості, зрозумілі принципи та закони, що стоять за складністю природи, то сучасні дослідники дедалі частіше спираються на великі дані (Big Data) та глибинне навчання штучних нейронних мереж (Deep Learning) [8, с. 768].

З точки зору прогнозування реакцій кори головного мозку (наприклад, моторної) на певні стимули, моделі ШНМ досягли безпрецедентної точності. Проте цей прогрес несе у собі тяжку епістемологічну ціну. Чірімуута формулює фундаментальний конфлікт, компроміс (trade-off) між здатністю алгоритмічної моделі здійснювати точне прогнозування та її здатністю забезпечувати наукове *розуміння* явища [8, с. 769].

Глибокі нейронні мережі є класичними «чорними скриньками» (black boxes). Хоча інженери створили їхню архітектуру, точний механізм класифікації стимулу всередині прихованих шарів залишається непрозорим і неінтерпретованим. Нейронаука отримує інструмент, який блискуче симулює виходи мозку, але не пояснює його як біологічну систему. Відмова від традиційних, менш точних, але концептуально прозорих пояснювальних моделей на користь предиктивного машинного навчання свідчить про зміщення фундаментальної мети науки: від епістемічного ідеалу «розуміння природи» до інженерного прагматизму «контролю та передбачення». Це створює ситуацію, в якій ми можемо математично відтворити поведінку системи, але абсолютно втрачаємо здатність її збагнути.

6. Висновки. Обмеження нейрофілософії та епістемологічна скромність

Філософський аналіз, здійснений Мазвіїтою Чірімуутою, не є закликом до відмови від нейронауки або знеціненням її колосальних досягнень. Навпаки, її метою є пропозиція нової, більш зрілої та адекватної рамки для інтерпретації цих результатів. Вона аргументує необхідність дотримання *теоретичної та практичної скромності* (theoretical and practical humility) щодо меж наукового пізнання.

Оскільки мозок є системою гіперскладного характеру, будь-яка наукова теорія приречена захоплювати лише парціальні істини, які суворо обмежені специфічними інструментами, метафорами та цілями лабораторного дизайну. Це накладає жорсткі обмеження на амбіції класичної «нейрофілософії». Ми не можемо прямолінійно екстраполювати лабораторні абстракції на вирішення екзистенційних та метафізичних проблем свідомості. Ігнорування гаптичної, конструюючої природи наукового втручання та

підміна складного субстрату життя спрощеними блок-схемами спотворює наше розуміння місця свідомості у природі.

Філософія науки повинна зберігати критичну автономію, аналізуючи евристичні метафори нейронауки та постійно нагадуючи, що складність живого неодмінно виходить за межі будь-якої обчислювальної ідеалізації.

Література

[1] Chirimuuta M. The Brain Abstracted: Simplification in the History and Philosophy of Neuroscience. Cambridge, MA: The MIT Press, 2024. 376 p.

[2] Royal Institute of Philosophy. 2024 Nayef Al-Rodhan International Prize in Transdisciplinary Philosophy. London: TRIP, 2024. 5 p.

[3] Roskies A. L. Concrete thoughts on The Brain Abstracted // Philosophical Psychology. 2024. Vol. 37. P. 711–715.

[4] Chirimuuta M. Reflex theory, cautionary tale: misleading simplicity in early neuroscience // Synthese. 2021. Vol. 199. P. 12731–12751.

[5] Goldstein K. The Organism: A Holistic Approach to Biology Derived from Pathological Data in Man. New York: Zone Books, 1995. 422 p.

[6] Chirimuuta M. Haptic realism for neuroscience // Synthese. 2023. Vol. 202, Article 63. P. 1–16.

[7]. Chirimuuta M. Vision, Perspectivism, and Haptic Realism // Philosophy of Science. 2016. Vol. 83, No. 5. P. 746–756.

[8] Chirimuuta M. Prediction versus understanding in computationally enhanced neuroscience // Synthese. 2021. Vol. 199. P. 767–790.

PHILOSOPHY OF SCIENCE IN MAZVIITA CHIRIMUUTA'S "THE BRAIN ABSTRACTED: SIMPLIFICATION IN THE HISTORY AND PHILOSOPHY OF NEUROSCIENCE"

Patlaichuk O. V.

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Mykolayiv, Ukraine.

Abstract. The article examines the innovative conceptual framework of the philosophy of neuroscience proposed by Mazviita Chirimuuta in "The Brain Abstracted" (2024). It analyzes the epistemological problem of the brain's extreme complexity, which compels scientists to employ strategies of radical simplification–abstraction and idealization. The focus lies on the critique of the computational theory of mind, the introduction of "haptic realism" as an alternative to traditional scientific perspectivism, and overcoming the fallacy of misplaced concreteness. It is argued that the current shift toward machine learning methods generates a trade-off between predictive accuracy and scientific understanding, thereby demanding a new epistemological humility.

Keywords: philosophy of neuroscience, epistemology, abstraction, idealization, computational theory of mind, haptic realism, scientific understanding, epistemological humility.

УДК 7.012:378.4

ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ПІДТРИМКИ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО КОМФОРТУ СТУДЕНТІВ І ВИКЛАДАЧІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Портнов Д.В.,
старший викладач кафедри дизайну
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Миколаїв, Україна
dmutro.portnov@nuos.edu.ua

Анотація. Розглянуто роль дизайну середовища закладів вищої освіти у підтримці психоемоційного комфорту студентів і викладачів в умовах війни. Визначено основні проблеми освітнього простору та запропоновано напрями їх вирішення засобами гнучкого планування, природних елементів, акустичного й світлового комфорту та організації зон відпочинку. Обґрунтовано необхідність формування людиноцентричного освітнього середовища, здатного відповідати сучасним потребам учасників освітнього процесу.

Ключові слова: дизайн інтер'єру, людиноцентричний дизайн, багатофункціональність, зонування, навчальне середовище.